

Kendelse

afsagt den 14. december 2021

Sag nr. 2021-80-0686

[Klager]

mod

Ekstra Bladet

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklerne ”[Politiker A]-dommer kvajer sig” og ”[Politiker B] raser mod [Politiker A]-dommer: Uværdigt”, som blev bragt den 14. august 2021 af Ekstra Bladet på netavisen ekstrabladet.dk, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at Ekstra Bladet har omtalt og refereret misvisende fra et opslag, som han havde delt på sin private, lukkede Facebook-profil.

1 Sagsfremstilling

Ekstra Bladet bragte den 14. august 2021 artiklen ”[Politiker A]-dommer kvajer sig”. Artiklen har følgende underrubrik:

”Retsformand i Meld-sagen sletter 'like' på Facebook om manglende ære i politik, fordi [Politiker A] - trods dom - kan blive som næstformand i [Parti 1]”

Af artiklen fremgår følgende:

”Retsformanden i sagen mod [Politiker A] har 'liket' et opslag på Facebook med budskabet om, at [Parti 1]'eren ikke burde forsætte som næstformand i partiet. 'Liket' fra [Dommeren] - som nu er slettet efter Ekstra Bladets henvendelse - faldt under 24 timer efter, at selvsamme retsformand idømte [Politiker A] seks måneders betinget fængsel for EU-svig og dokumentfalsk ved Retten i Lyngby. Konkret har [Dommeren] 'liket' et længere opslag fra den tidligere [Parti 2]-minister [Klager].

'Ære spiller ikke længere en rolle i politik. Eller i samfundet', indleder [Klager] et opslag på sin private Facebook-profil, hvor han med det samme opremser en række eksempler på politiske konsekvenser - eller manglen på samme - tidligere og i dag.

Heriblandt [Parti 1]'s næstformand.

'[Politiker A] fortsætter som [Parti 1]-næstformand, skønt en idømt fængselsstraf', skriver [Klager], som retsformand i [Politiker A]-sagen altså 'liker'.

Ikke den specifikke del

Dermed bidrager retsformanden ikke kun med en vurdering af det juridiske i sagen, men ytrer også sin personlige holdning til moral og politiske konsekvenser i forhold til den dømte.

Ekstra Bladet har spurgt [Dommeren], om det er foreneligt med virket som retsformand i sagen mod [Politiker A], hvis han personligt mener, at dommen burde have politiske konsekvenser for [Politiker A].

'Jeg bifalder opslagens generelle budskab, ikke den specifikke del, som du refererer til', skriver [Dommeren] til Ekstra Bladet.

'Jeg ønsker ikke den slags misforståelser, hvorfor jeg har fjernet dette 'like' igen. Tak for at gøre mig opmærksom på forholdet', skriver retsformanden og afviser at stille op til et interview."

Herefter der indsat en faktaboks. Af faktaboksen fremgår følgende:

"Dommerformand: Det må bero på en misforståelse

'Liket' fra retsformand [Dommeren] om [Politiker A] må være en misforståelse.

Det siger formand for Den Danske Dommerforening, landsdommer [Formanden].

- Det må bero på en misforståelse, og det er nok derfor, at han ([Dommeren], red.) har slettet sit like, siger [Formanden].

Dommerformanden har ikke yderligere kommentarer."

Artiklen fortsætter herefter:

"[Klager] og [Dommeren] er barndomsvenner fra Bornholm, som det fremgår af videoen herunder."

I artiklen er der her indsat en video fra YouTube med titlen *"3 x [Fornavn] – [Klager], [Dommeren] og [Person A] – taler ud"*, som ses at stamme fra Folkemødet på Bornholm i 2019.

"Ikke i fængsel medmindre ...

Det er en enig domsmandsret, som idømmer [Politiker A] seks måneders betinget fængsel i sagen, som Ekstra Bladet startede i sin tid.

Dommen skal ikke fuldbyrdes, medmindre [Parti 1]-næstformanden begår noget kriminelt inden for de næste to år, forklarede retsformanden ved domsafsigelsen freddag.

Anklagemyndigheden havde krævet mindst seks måneders fængsel, mens [Politiker A] har nægtet sig skyldig i anklagerne.

Retten i Lyngby lægger sig derfor op ad anklagemyndighedens vurdering.

[...]"

Som afslutning på artiklen er der indsat følgende faktaboks:

"Derfor fik [Politiker A] seks måneder

Her er Retten i Lyngbys forklaring på, hvorfor straffen til [Politiker A] endte på seks måneders betinget fængsel.

'Retten har i forhold 1 lagt vægt på beløbets størrelse. Der er i formildende retning lagt vægt på, at tiltaltes forsæt efter bevisførelsen først indtraf et stykke inde i gerningsperioden. Der er i skærpende retning lagt vægt på, at tiltalte opretholdt vildfarelsen gennem længere tid, herunder i forhold til den revision, som [Revisionsfirmaet] på Europa-Parlamentets vegne foretog. Det er ligeledes tillagt skærpende virkning, at svigen er begået i forhold til en mellemfolkelig myndighed. Retten har i forhold 2 i formildende retning lagt vægt på, at initiativet til dokumentfalsk efter bevisførelsen ikke udgik fra tiltalte, og i skærpende retning lagt vægt på, at det falske dokument blev benyttet som led i en formueforbrydelse.

Retten finder det upåkrævet, at fængselsstraffen kommer til fuldbyrdelse. Retten har herved lagt vægt på tiltaltes særdeles gode personlige forhold. Retten har tillige lagt vægt på sagsbehandlingstidens længde, der kun i et delvist omfang kan tilskrives tiltaltes forhold.'

Kilde: Retten i Lyngby"

Ekstra Bladet bragte samme dag artiklen *"[Politiker B] raser mod [Politiker A]-dommer: Uværdigt"*, hvoraf følgende bl.a. fremgår:

"Retsformand i sagen mod [Parti 1]s næstformand [Politiker A] får særdeles hårde ord med på vejen fra partistifter [Politiker B].

Det skyldes, at retsformand [Dommeren] har 'liket' et opslag på Facebook med budskabet om, at [Parti 1]'eren ikke burde forsætte som næstformand i partiet.

- Det er uværdigt, og det burde en dommer overhovedet ikke blande sig i, siger [Politiker B].

- Jeg synes, det er en grov krænkelse, fortæller partistifteren.

[Politiker B]: Hård dom

'Liket' fra [Dommeren] - som nu er slettet efter Ekstra Bladets henvendelse - faldt under 24 timer efter, at selvsamme retsformand idømte [Politiker A] seks måneders betinget fængsel for EU-svig og dokumentfalsk ved Retten i Lyngby.

- Jeg har selv været stærkt chokeret over udfaldet. Jeg synes, det er en meget hård dom, og når man så ser, at dommeren har liket en direkte negativ omtale af [Politiker A], så må man sige, hvad det i al verden kommer ham ved, siger [Politiker B].

- Har dommeren siddet og haft den opfattelse under hele retssagen, så er det godt nok stærkt, stærkt kritisabelt.

- Vil du gå videre med sagen til dommerforeningen eller andre?

- Det er nok ikke noget, jeg kan som politiker, men jeg vil se omtale af sagen, fordi der må være andre indenfor jursystemet, som tager afstand fra det, siger [Politiker B].

- Jeg mener slet ikke, at domsmands-systemet kan være tjent med det her. Jeg forventer en stærk reaktion fra de berørte parter.”

[...]

[Klager]s opslag

Konkret har [Dommeren] 'liket' et længere opslag fra den tidligere [Parti 2]-minister [Klager].

'Ære spiller ikke længere en rolle i politik. Eller i samfundet', indleder [Klager] et opslag på sin private Facebook-profil, hvor han med det samme opremser en række eksempler på politiske konsekvenser - eller manglen på samme - tidligere og i dag.

Heriblandt [Parti 1]'s næstformand.

'[Politiker A] fortsætter som [Parti 1]-næstformand, skønt en idømt fængselsstraf', skriver [Klager], som retsformand i [Politiker A]-sagen altså 'liker'.

Dermed bidrager retsformanden ikke kun med en vurdering af det juridiske i sagen, men ytrer også sin personlige holdning til moral og politiske konsekvenser i forhold til den dømte.

[...]

”[Politiker A] har ikke ønsket at udtale sig om retsformand [Dommeren]s 'like'.”

Øvrige oplysninger

Pressenævnet har fra [Klager] modtaget kopi af et skærmbillede af hans Facebook-opslag, som er genstand for omtale i ovenstående artikler. Af opslaget fremgår:

”Ære spiller ikke længere en rolle i politik. Eller i samfundet. [Politiker C] gik på talerstolen i Folketinget ift. sin egen rigsretssag. [Politiker D] holdt sig væk. [Politiker A] fortsætter som [Parti 1]-næstformand, skønt en idømt fængselsstraf. [Politiker G] gik af som [Parti 2]-næstformand, fordi der var en sag mod hendes mand(!). Førhen gik regeringen af, hvis den kom i mindretal ([Politiker F] der gled i smørret) – i dag er det en absurd tanke, kun et decideret mistillidsvotum bringer sagen derhen. En sygeplejerskeformand der taber to afstemninger om en overenskomst og alligevel frejdigt og uden blusel fører an i strejken. Trump der insisterer på, han blev snydt ved et helt legitimt valg. Bush den ældre der værdigt takkede af og efterlod sin efterfølger, Clinton, det fineste håndskrevne brev i skrivebordsskuffen i det hvide hus. Det er en blandet fornøjelse at leve i en æreløs tid. Kan nogen se og huske flere eksempler, hører jeg dem gerne. Overvejer at skrive om det interessante kulturelle fænomen.

Update: Det slår mig også ved gennemlæsningen af aviserne. Her er ingen forventninger til folk andet end, at de står det igennem. Denne beundring for det taktiske – at man klarer den, står op – uagtet hvad man måtte have gjort. Det er noget forstemmende, synes jeg.”

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 14. august 2021.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

God presseskik

[Klager] har anført, at Ekstra Bladet har handlet i strid med god presseskik ved i de påklagede artikler at have gengivet indhold fra hans private, lukkede Facebook-profil, gengivet opslagets indhold urigtigt og herudover at have udhængt en person, der havde tilladt sig at udtrykke et såkaldt ”like” til opslaget generelt.

Som dokumentation for, at Ekstra Bladets gengivelse af Facebook-opslaget både er misvisende og sensationspræget, har [Klager] fremsendt en kopi af det konkrete opslag, der er omtalt i artiklen [Gengivet under punkt 1, Sagsfremstilling, *Pressenævnet*].

[Klager] har endvidere anført, at han ikke længere er i politik. [Klager] har en lukket Facebook-profil, hvor han flere gange over årene har udtrykt, at den er privat, og at der ikke må citeres derfra. Samtidig har [Klager] en åben Facebook-profil, hvor der i modsætning til den private er rigeligt for medierne at plukke fra.

[Klager] har oplyst, at han har gjort både journalisten bag artiklen og Ekstra Bladets chefredaktør opmærksom på, at avisens fremgangsmåde er helt uacceptabel. Ikke desto mindre har Ekstra Bladet fastholdt både en falsk gengivelse af indholdet af det omtalte Facebook-opslag, dels selve artiklen.

Ifølge [Klager] er det en skærpende omstændighed, at Ekstra Bladet – efter at være blevet gjort opmærksom på, at klager ikke vil have sin private profil brugt kun med den hensigt at generere clicks, sensation og profit – stadig fastholder artiklen. Hertil har [Klager] bemærket, at der er en grund til, at Pressenævnet har valgt at beskytte private profiler på de sociale medier. Alle grundene er at finde den adfærd, Ekstra Bladet viser i denne sag.

Til Ekstra Bladets bemærkninger under sagen for Pressenævnet har [Klager] henvist til, at Ekstra Bladet har gjort gældende, at årsagen til offentliggørelsen af Facebook-opslaget fra hans private profil var, at offentliggørelsen havde samfundsmæssig interesse.

Hertil har [Klager] anført, at dette i givet fald kun er indtrådt efter offentliggørelsen, ikke før. Det er afgørende for nævnets behandling, om medier kan hævde offentlig interesse ved at bryde ind i lukkede profiler og selv skabe en sag. I så fald kan alt hævdes at være af offentlig interesse. Og dermed bliver beskyttelsen af privatlivet i en sådan profil illusorisk.

Ekstra Bladet har i øvrigt også understreget dette ved i sine bemærkninger at have anført, at [Klager]s Facebook-opslag ”indeholder et synspunkt om, at dommen over [Politiker A] burde føre til, at han skulle fratræde som næstformand i [Parti 1] – hvilket standpunkt i sig selv er ganske ukontroversielt”. [Klager] har hertil anført, at Ekstra Bladet med andre ord selv opfatter det – påståede – synspunkt som ukontroversielt, men alligevel påstår offentlig interesse. Så meget desto mindre kan offentligheden ikke have en så stærk interesse heri, at det kan medføre en legitim krænkelse af beskyttelsen af lukkede profiler.

[Klager] deler ikke Ekstra Bladets opfattelse af hans Facebook-opslag, og avisens fremstilling – der blev lagt til grund af alle øvrige medier – er efter klagers opfattelse dybt misvisende. For en i øvrigt generelt forstandig fremstilling og gennemgang af sagen som sådan har [Klager] henvist til kommentaren ”[Journalist A]: [Politiker A]s mediesejr”, som blev bragt på pov.international den 23. august 2021:

Af kommentaren fremgår bl.a.:

”[...]

Men overskred [Dommeren] en grænse i retsplejelovens forstand? Professor i strafferet [Professor A] forklarer til Politiken:

”Som udgangspunkt er det tilladeligt for en dommer at give udtryk for sin generelle mening om forskellige samfundsrelevante spørgsmål. Højesteret har tidligere fastslået, at dommere ligesom alle andre borgere har ytringsfrihed. Men en udtalelse om hvordan en konkret sag skal afgøres, vil selvsagt gøre en dommer inhabil. Det er der imidlertid slet ikke tale om her«.

[Professor A] tror ikke, at sagen kommer til at gå om, og mener heller ikke, der er sandsynligt, at klageretten vil udtale misbilligelse: ”Sagen er lidt usædvanlig, så det er nok en anelse usikkert. Det tvivler jeg på, for det er ikke usædvanligt, at dommere dømmer tiltalte, som de ikke har større sympati for. Det bliver dommere ikke inhabile af”.

[...]”

[Klager] har herefter henvist til, at Ekstra Bladet i sine bemærkninger til Pressenævnet har gennemgået en lang række opslag, der stammer fra offentligt tilgængelige Facebook-sider. På den baggrund har [Klager] anført, at det er mærkværdigt, hvis man kan påstå væsentlig offentlig interesse i forhold til et opslag på en lukket, privat profil, hvis det samme formål kan opnås ved at anvende offentlige profilers opslag.

Afslutningsvist har [Klager] understreget, at det er flere år siden, han forlod dansk politik, og at der ingen særlig offentlig interesse er i hans gøren og laden. [Klager] har ingen magtposition i Danmark – den forlod han selvvalgt bl.a. på grund af mediernes optræden.

[Klager]s private Facebook-profil har bevidst været holdt på maksimalt 500 personer. Klager har oplyst, at der på tidspunktet for hans bemærkninger til Pressenævnet herom var 491 personer. Klager har mødt dem alle, talt med dem alle, og han har understreget, i adskillige opslag i den tid, profilen har eksisteret, at den netop er privat, og at der ikke må citeres eller gengives fra denne.

2.2 Ekstra Bladets synspunkter

God presseskik

Ekstra Bladet har afvist at have handlet i strid med god presseskik i forbindelse med den påklagede omtale.

Som baggrund for den påklagede omtale har Ekstra Bladet henvist til, at Retten i Lyngby i august måned idømte [Parti 1]s næstformand, [Politiker A], seks måneders betinget fængsel for misbrug af EU-midler og dokumentfalsk, i den såkaldte "Meld-sag". Meld-sagen er en af de mest omtalte sager de senere år, og en Google-søgning om "Meld-sagen" viser ca. 55.700.000 søgeresultater.

Artiklen "[Politiker A]-dommer kvajer sig" handler ikke om klageren, [Klager], men om, at retsformanden i straffesagen mod [Politiker A], [Dommeren], havde "liket" et opslag fra [Klager] på Facebook, hvor [Klager] kritiserede, at [Politiker A] fortsatte som næstformand i [Parti 1] efter at være blevet dømt i Retten i Lyngby.

Af [Klager]s Facebook-opslag fremgik det bl.a., at *"Ære spiller ikke længere en rolle i politik. Eller i samfundet"*. Herefter opremsede [Klager] en række eksempler på sager, der ikke havde fået politiske konsekvenser, og som en af sagerne nævnte [Klager] straffesagen mod [Politiker A]: *"[Politiker A] fortsætter som [Parti 1]-næstformand, skønt en idømt fængselsstraf"*.

Ekstra Bladet har bemærket, at retsformandens "like" blev tilkendegivet mindre end 24 timer efter, at dommen over [Politiker A] var blevet afsagt den 13. august 2021, og i øvrigt på et tidspunkt, hvor [Politiker A] havde anket sagen til Østre Landsret, hvilket skete allerede under retsmødet, hvor byretsdommen blev afsagt.

Efter at Ekstra Bladet over for [Dommeren] havde rejst spørgsmålet om, hvorvidt en dommer kunne tilkendegive sine personlige holdninger til den dømte [Politiker A] og til de politiske konsekvenser, som dommen ifølge Facebook-opslaget burde have fået for [Politiker A], fjernede [Dommeren] sit like på [Klager]s Facebook-opslag.

Ekstra Bladet har herefter henvist til, at [Dommeren] i øvrigt også – inden dommen over [Politiker A] blev afsagt – på Facebook talrige gange har udtrykt sin antipati over for [Parti 1] og [Politiker A], ligesom [Dommeren] også her har kommenteret "Meld-sagen".

Efter [Dommeren]s like af [Klager]s Facebook-opslag om dommen har [Politiker A] på Facebook anfægtet retsformanden [Dommeren]s habilitet, idet det konkrete opslag bl.a. indledes med udsagnet *"Lever vi i en retsstat?"*. I sit Facebook-opslag har [Politiker A] herefter gennemgået 21 eksempler på udsagn og tilkendegivelser fra [Dommeren] om [Parti 1], Meld-sagen og [Politiker A] selv.

Ekstra Bladet har endvidere henvist til, at [Politiker A]s advokat helt usædvanligt nu har indgivet en klage til Den Særlige Klageret over dommer [Dommeren], som vil skulle tage stilling til, om straffesagen mod [Politiker A] skal gå om på grund af [Dommeren]s inhabilitet. I sin klage til Den Særlige Klageret har [Politiker A]s advokat gennemgået sagen og de 21 udsagn fra [Dommeren] på Facebook. Som eksempel på gennemgangen har Ekstra Bladet henvist til følgende punkter:

"Pkt. 13:

I forbindelse med Meld-sagen erklærer [Dommeren] sig enig i et opslag, der deler EB-artiklen: *"[Politiker G]s forklaring på TV om falsk program blev gennemhullet"*

Pkt. 14:

[Dommeren] erklærer sig enig i et opslag med ordene *"Det bliver mystiskere og mystiskere"* i relation til en EB-artikel om, at "[Parti 1]-komet skulle fortsætte [Politiker A]s pengecirkus".

[...]

Pkt. 16:

I debatten om DR's danmarkshistorie, hvor [Politiker A] kritiserer især det sidste afsnit (befrielsen) og foreslår det lavet om, erklærer [Dommeren] sig enig i følgende opslag: *"Hey [Parti 1]! Jeg har en endnu bedre idé: Hvad med en hyggelig bogafbrænding"* samt et opslag, der kalder [Politiker A]s forslag *"komplet idiotisk"*.

Efter sagen er blevet omtalt i offentligheden den 17. august 2021, har [Dommeren] valgt at slette hele sin Facebook-profil, hvilket i sig selv har givet anledning til kritik i medierne for at have "fjernet mulige beviser". Hertil har Ekstra Bladet bemærket, at det under alle omstændigheder er bemærkelsesværdigt, at [Dommeren]s Facebook-profil pludselig er blevet slettet, hvis Facebook-siden ikke indeholdt udsagn, der eventuelt kunne kompromittere [Dommeren] vedrørende spørgsmålet om hans upartiskhed som dommer.

Ekstra Bladet har herefter oplyst, at oplysningerne om, at [Dommeren] har idømt [Politiker A] seks måneders betinget fængsel samtidig med, at han gennem en årrække har udtrykt sig stærkt kritisk om [Parti 1], [Politiker A] og Meld-sagen, har givet anledning til omfattende kritik og debat i medierne. Omdrejningspunktet for kritikken og debatten er, at det naturligvis er centralt for en retsstat, at offentligheden og tiltalte kan have tillid til retssystemet og dommerne, og at der ikke bør kunne rejses tvivl om, hvorvidt dommere er upartiske, uvildige og objektive. Som eksempler på den offentlige debat om sagen har Ekstra Bladet henvist til 17 konkrete artikler, bragt i bl.a. Politiken, Jyllands-Posten og Berlingske i perioden fra den 17. til den 24. august 2021. Hertil har Ekstra Bladet bemærket, at der som anført alene er tale om eksempler, idet stort set alle medier har dækket sagen med flere nyhedsartikler, ligesom der er skrevet flere ledere om sagen.

Konkret har Ekstra Bladet henvist til, at professor i forvaltningsret ved Syddansk Universitet [Professor B] i Jyllands-Postens artikel af 18. august 2021, *"[Politiker A] sår tvivl om neutralitet hos den dommer, der dømte ham"*, har udtalt, at eksemplerne på likes fra dommer [Dommeren] er opsigtsvækkende. I samme artikel har [Professor B] endvidere udtalt: *"Det er klart et problem, at den dommer, der skal dømme [Politiker A], har udtalt sig sådan her før retssagen"*, ligesom han har udtalt, at *"En dommer må ikke have en antipati eller være forudindtaget mod tiltalte – det er reglerne"*. Derudover har [Professor B] udtalt følgende i Jyllands-Postens artikel: *"Problemet er, at han kommer tæt på [Politiker A] personligt. For eksempel i diskussionen omkring hans mentale tilstand, og så at han decideret forholder sig til elementer i Meld- og Feld-sagen"*.

Ekstra Bladet har endvidere bemærket, at sagen også har givet politiske reaktioner, idet Ekstra Bladet har henvist til [Politiker B]s udtalelser i artiklen ”[Politiker B] raser mod [Politiker A]-dommer: Uværdigt” [Gengivet under punkt 1, Sagsfremstilling, *Pressenævnet*].

Herefter har Ekstra Bladet anført, at mediet har bragt den påklagede omtale, fordi [Dommeren]s adfærd som dommer rejser nogle principielle og væsentlige spørgsmål om retssystemet, tilliden til retssystemet og spørgsmålet om, hvor grænserne for en dommers ytringsfrihed går. I forhold til den konkrete dom over [Politiker A] er der rejst spørgsmål om, hvorvidt straffesagen skal gå om, idet [Politiker A] – hvilket som anført ovenfor er helt usædvanligt – har indgivet en klage til Den Særlige Klageret med henvisning til, at [Dommeren] ikke har været uvildig og objektiv. I den forbindelse har [Politiker A]s advokat gjort gældende, at dommen kan være påvirket af [Dommeren]s antipati overfor og misbilligelse af [Parti 1] og [Politiker A] i særdeleshed.

Hvis der kan rejses tvivl om dommeres uvildighed og neutralitet, og om den tiltalte har fået en fair retssag, er det mediernes opgave at forsvare retsstatens grundlæggende principper og at være kritisk over for domstolene og retssystemet – uanset hvad man i øvrigt mener om sagen. Som ”public watchdog” er det pressens opgave at omtale det, når der – ikke ubegrundet – bliver rejst spørgsmål om, hvorvidt en afsagt dom i en straffesag er baseret på gældende ret, eller om dommen er påvirket af retsformandens personlige og politiske sympatier eller antipatier.

Den konkrete sag er derudover af særlig væsentlig og offentlig samfundsmæssig interesse, fordi den drejer sig om [Parti 1]s næstformand, [Politiker A]. Den afsagte dom vil således få betydelige politiske konsekvenser for [Politiker A] og for [Parti 1] i forhold til [Politiker A]s fremtidige rolle i partiet. Politiske kommentatorer vurderer derudover, at domfældelsen over [Politiker A] vil resultere i faldende vælgertilslutning for [Parti 1] ved det kommende kommunal- og folketingsvalg. Straffesagen mod [Politiker A] har således potentielt væsentlig betydning for kommende regeringsdannelser, det politiske liv på Christiansborg, og for de mange vælgere, der har stemt på [Parti 1] og [Politiker A].

I forhold til [Klager]s klage over, at Ekstra Bladet i omtalen har gengivet udsagn fra hans ”lukkede Facebook-profil”, har Ekstra Bladet anført, at sagen, af de ovenfor anførte grunde, har væsentlig offentlig og samfundsmæssig interesse, hvilket er grunden til, at Ekstra Bladet har offentliggjort indlægget. [Klager]s Facebook-opslag indeholder et synspunkt om, at dommen over [Politiker A] burde føre til, at han skulle fratræde som næstformand i [Parti 1] – hvilket standpunkt i sig selv er ganske ukontroversielt. Det pågældende Facebook-opslag indeholder under alle omstændigheder ingen kompromitterende personlige eller private oplysninger om klager. De omtvistede udsagn bliver kun problematiske, når en dommer erklærer sig enig i, at [Politiker A] er æreløs og burde gå af som næstformand for [Parti 1] på grund af den – ankede – dom, som han selv har afsagt.

Hertil kommer, at [Klager], som tidligere politiker, tidligere minister, debattør og medlem af [Parti 2], er en i offentligheden velkendt person, ligesom han fortsat deltager særdeles aktivt i den offentlige og politiske debat.

Ekstra Bladet har herefter henvist til, at det følger af Pressenævnets praksis, at medierne ikke er afskåret fra at anvende materiale fra en lukket Facebook-profil, hvis anvendelsen har så stor en samfundsmæssig interesse, at hensynene bag offentliggørelsen overstiger hensynet til indehaveren af den lukkede Facebook-profil. Som eksempel herpå har Ekstra Bladet henvist til Pressenævnets kendelser i sagerne 2019-80-0304, 15-70-00791 og 12-70-00316.

Sagen har ubestrideligt en væsentlig samfundsmæssig interesse, og det er for Ekstra Bladet vanskeligt at se, at der i nærværende sag er særligt tungtvejende hensyn til [Klager], henset til det ret beset ukontroversielle og rent politiske indhold af de likede tilkendegivelser, som sagen drejer sig om.

Afslutningsvist har Ekstra Bladet henvist til, at det fremgår af Pressenævnets praksis, at Facebook-profiler, der formelt set fremstår som "lukkede", kan have så mange venner, at de reelt må sidestilles med åbne profiler. I sagen 12-70-00316 havde klageren for eksempel 1.300 Facebook-venner, og Pressenævnet fandt ikke grundlag for kritik med henvisning til antallet af Facebook-venner samt det forhold, at klager i øvrigt var kendt i offentligheden som stifter af og formand for en forening.

Hertil har Ekstra Bladet anført, at [Klager]s "lukkede" Facebook-profil ifølge klager har tilknyttet ca. 500 Facebook-venner, herunder også journalister som eksempelvis [Journalist B], [Journalist C], [Journalist D], [Journalist E] og [Journalist F]. På den baggrund må [Klager]s Facebook-side derfor i det hele sidestilles med en åben Facebook-profil i nærværende sag. En profil med 500 følgere kan ikke meningsfuldt betegnes som et "lukket" forum.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jesper Rothe, Anja Lundberg Andersen, Ulrik Holmstrup og Marlene Borst Hansen.

Klageberettigelse

Det er som udgangspunkt en betingelse for at klage til Pressenævnet, at klageren har retlig interesse i det forhold, der klages over. Det indebærer, at man som person, virksomhed, organisation eller lignende skal være omtalt, afbildet eller på anden måde identificeret i mediet. Pressenævnet bemærker, at [Klager] ikke har dokumenteret at være klageberettiget på vegne af andre end sig selv. Klagen vurderes derfor alene i forhold til, om god presseskik er tilside-sat i forhold til [Klager], hvorfor udsagn, der vedrører [Dommeren], ikke behandles.

God presseskik

[Klager] har klaget over, at Ekstra Bladet i omtalen har gengivet et opslag, som han har delt på sin lukkede, private Facebook-profil, samt at Ekstra Bladets gengivelse af opslaget er misvisende.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Det følger videre, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale, jf. punkt A.1 og B.1.

Pressenævnet har lagt til grund, at omtalen bygger på følgende opslag fra [Klager]s private Facebook-profil:

”Ære spiller ikke længere en rolle i politik. Eller i samfundet. [Politiker C] gik på talerstolen i Folketinget ift. sin egen rigsretssag. [Politiker D] holdt sig væk. [Politiker A] fortsætter som [Parti 1]-næstformand, skønt en idømt fængselsstraf. [Politiker G] gik af som V-næstformand, fordi der var en sag mod hendes mand(!). Førhen gik regeringen af, hvis den kom i mindretal ([Politiker F] der gled i smørret) – i dag er det en absurd tanke, kun et decideret mistillidsvotum bringer sagen derhen. En sygeplejerskeformand der taber to afstemninger om en overenskomst og alligevel frejdigt og uden blusel fører an i strejken. Trump der insisterer på, han blev snydt ved et helt legitimt valg. Bush den ældre der værdigt takkede af og efterlod sin efterfølger, Clinton, det fineste håndskrevne brev i skrivebordsskuffen i det hvide hus. Det er en blandet fornøjelse at leve i en æreløs tid. Kan nogen se og huske flere eksempler, hører jeg dem gerne. Overvejer at skrive om det interessante kulturelle fænomen. Update: Det slår mig også ved gennemlæsningen af aviserne. Her er ingen forventninger til folk andet end, at de står det igennem. Denne beundring for det taktiske – at man klarer den, står op – uagtet hvad man måtte have gjort. Det er noget forstemmende, synes jeg.”

Af den påklagede artikel, ”[Politiker A]-dommer kvajer sig”, fremgår bl.a.:

”Retsformanden i sagen mod [Politiker A] har 'liket' et opslag på Facebook med budskabet om, at [Parti 1]'eren ikke burde forsætte som næstformand i partiet. 'Liket' fra [Dommeren] - som nu er slettet efter Ekstra Bladets henvendelse - faldt under 24 timer efter, at selvsamme retsformand idømte [Politiker A] seks måneders betinget fængsel for EU-svig og dokumentfalsk ved Retten i Lyngby. Konkret har [Dommeren] 'liket' et længere opslag fra den tidligere [Parti 2]-minister [Klager]. 'Ære spiller ikke længere en rolle i politik. Eller i samfundet', indleder [Klager] et opslag på sin private Facebook-profil, hvor han med det samme opremser en række eksempler på politiske konsekvenser - eller manglen på samme - tidligere og i dag. Heriblandt [Parti 1]'s næstformand. '[Politiker A] fortsætter som [Parti 1]-næstformand, skønt en idømt fængselsstraf', skriver [Klager], som retsformand i [Politiker A]-sagen altså 'liker'. [...]

mens der af artiklen ”[Politiker B] raser mod [Politiker A]-dommer: Uværdigt” bl.a. fremgår:

”[...]

[Klager]s opslag

Konkret har [Dommeren] 'liket' et længere opslag fra den tidligere [Parti 2]-minister [Klager].

'Ære spiller ikke længere en rolle i politik. Eller i samfundet', indleder [Klager] et opslag på sin private Facebook-profil, hvor han med det samme opremser en række eksempler på politiske konsekvenser - eller manglen på samme - tidligere og i dag.

Heriblandt [Parti 1]'s næstformand.

'[Politiker A] fortsætter som [Parti 1]-næstformand, skønt en idømt fængselsstraf', skriver [Klager], som retsformand i [Politiker A]-sagen altså 'liker'.

[...]"

Uanset, at Ekstra Bladet alene har gengivet et kort uddrag af [Klager]s Facebook-opslag, finder Pressenævnet, at avisens gengivelse har tilstrækkelig dækning i selve opslaget. Det fremgår således tydeligt af artiklen, at Facebook-opslagets omtale af [Politiker A] kun er nævnt som ét af flere eksempler på, hvorfor det er [Klager]s opfattelse, at ære ikke længere spiller en rolle i politik eller i samfundet. Nævnet udtaler derfor ikke kritik af Ekstra Bladet for måden, hvorpå opslaget er gengivet.

Det er ubestridt, at det Facebook-opslag, der ligger til grund for omtalen, ikke var offentligt tilgængeligt, men delt fra [Klager]s private profil og dermed kun var tilgængeligt for hans "Facebook-venner" på den konkrete profil.

Det er Pressenævnets opfattelse, at oplysninger på lukkede Facebook-profiler er forbeholdt de personer (Facebook-venner), der har fået tilladelse til at have adgang til profilen. Derfor har medierne som udgangspunkt ikke adgang til at bruge materialet fra den lukkede profil, medmindre dette har en sådan samfundsmæssig interesse, at offentliggørelsen overstiger hensyn til indehaveren af profilen og de personer, der har fået tilladelse til at have adgang til profilen.

Pressenævnet finder, at det har klar offentlig interesse, at dommer [Dommeren] har givet et like til et Facebook-opslag, der bl.a. forholder sig negativt til, at [Politiker A] fortsætter som næstformand i [Parti 1] på trods af, at han er idømt en betinget fængselsstraf. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på den tidsmæssige sammenhæng, hvor der gik under 24 timer fra den afsagte dom mod [Politiker A], hvor [Dommeren] var retsformand, til dommerens like af [Klager]s Facebook-opslag. Idet nævnet samtidig ikke finder, at det omtalte Facebook-opslag indeholder oplysninger, som i presseetisk forstand kan betragtes som værende private, følsomme eller krænkende for [Klager], finder nævnet efter en samlet vurdering ikke anledning til at udtale kritik af Ekstra Bladet for avisens omtale af [Klager]s Facebook-opslag i sammenhæng med omtalen af dommer [Dommeren]s like af opslaget.